

ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ Η ΝΟΜΙΚΗ ΘΕΣΗ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΤΙΣ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΧΩΡΕΣ

Τῆς κ. ΜΑΡΙΑΣ Ι. ΜΩΡΑ·Ι·ΤΗ Προέδρου τῆς Ἑνώσεως Ἑλληνίδων Νομικῶν

Ἡ Διεθνὴς Ὀμοσπονδία Γυναικῶν Νομικῶν (Δ.Ο.Γ.Ν.), ποὺ ἔχει ἰδρυθεῖ ἀπὸ τὸ 1928 καὶ ἔδρευε στὸ Παρίσι, πραγματοποίησε τὴν ἐτήσια σύνοδό της τοῦ 1965 στὴν Ἀθήνα ἀπὸ τὶς 10 ὠς τὶς 15 Ἰουλίου 1965.

Στὴ σύνοδο αὐτὴ ποὺ τὴν ὀργάνωσέ της τὴν εἶχε ἀναλάβει ἡ Ἑνωσις Ἑλληνίδων Νο-

μικῶν, ἔγιναν δημόσιες συζητήσεις καὶ ἀνακοινώσεις ποὺ φωτίζουν κατὰ ἓνα πολὺ ἐνδιαφέροντα τρόπο τὴ θέση τῆς γυναίκα στὴν οἰκογένεια καὶ γενικότερα στὴν κοινωνία καὶ τοὺς σχετικούς θεσμοὺς ποὺ ἐπικρατοῦν στὶς διάφορες χῶρες.

Ἡ διακήρυξη τῶν δικαιωμάτων τῆς γυναίκα

Στὴ 18ῃ σύνοδο τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ΟΗΕ γιὰ τὴ θέση τῆς γυναίκα (Τεχεράνη, Μάρτιος 1965), στὴν ὁποία πῆρε μέρος καὶ ἡ ΔΟΓΝ, συζητήθηκαν τὰ πολιτικὰ καὶ ἀστικὰ δικαιώματα τῶν γυναικῶν, οἱ πρόοδοι ποὺ ἐπιτελέσθηκαν στὸν τομέα τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων, ἡ ἐφαρμογὴ τῆς συμβάσεως τῆς Νέας Ὑόρκης (γιὰ τὰ δικαιώματα τῶν γυναικῶν) καὶ ἡ θέση τῆς γυναίκα στὸ οἰκογενειακὸ Δίκαιο, τὰ οἰκονομικὰ δικαιώματα καὶ ἡ ἐφαρμογὴ τῆς συμβάσεως 100 γιὰ ἴση ἀμοιβή, γιὰ ἴση ἐργασία, ἡ ἐπίδραση τῶν ἀποφάσεων καὶ συστάσεων τῆς Ἐπιτροπῆς στὶς Ἐθνικὲς Νομοθεσίες, τὸ δικαίωμα νὰ γίνουν δεκτὲς οἱ γυναῖκες σ' ὄλους τοὺς βαθμοὺς τῆς ἐκπαίδευσης, ἦταν τὰ θέματα ποὺ εἶχαν περιληφθεῖ στὴν ἡμερησία διάταξη τῆς Ἐπιτροπῆς.

Κατὰ τὴ σχετικὴ συζήτηση ἀνακοινώθηκε ὅτι σὲ 106 χῶρες ὑπάρχει ἀπόλυτη ἰσότητα πολιτικῶν δικαιωμάτων ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν ὑπὸ τὴν ἔννοια ὅτι οἱ γυναῖκες ἔχουν ἀπὸ τοὺς νόμους καὶ τὰ Συντάγματα τῶν χωρῶν τους τὸ δικαίωμα νὰ ἐκλέγουν καὶ νὰ ἐκλέγονται καὶ νὰ καταλαμβάνουν ὅλες τὶς δημόσιες θέσεις σ' ὄλους τοὺς βαθμοὺς τῆς Διοίκησης καὶ τῆς Δικαιοσύνης καὶ σ' ὅλα τὰ δημόσια ἀξιώματα. Σὲ 6 χῶρες οἱ γυναῖκες ἀσκοῦν τὸ δικαίωμα ψήφου ὑπὸ περιορισμοὺς ποὺ δὲν ἰσχύουν γιὰ τοὺς ἀνδρες καὶ σὲ 9

χῶρες οἱ γυναῖκες δὲν ἔχουν καθόλου δικαίωμα ψήφου. Ἀλλὰ τὸ πρόβλημα δὲν ἔχει λυθεῖ μὲ τὴν ἀπονομὴ ἴσων δικαιωμάτων. Πρέπει νὰ ἐρευνηθεῖ ἂν καὶ σὲ ποιοῦ βαθμὸ οἱ γυναῖκες κάνουν πραγματικὰ χρῆση τῶν δικαιωμάτων τους αὐτῶν καὶ ἂν καὶ σὲ ποιὲς χῶρες οἱ γυναῖκες συναντοῦν ἐμπόδια καὶ ποιᾶς μορφῆς στὴν κατάληψη δημοσίων θέσεων καὶ στὴν προώθησή τους στὰ ἀνώτερα κρατικὰ λειτουργήματα.

Οἱ κυβερνήσεις ποὺ καλοῦνται ἀπὸ τὸν ΟΗΕ νὰ ἀπαντήσουν στὰ ἐρωτήματα αὐτὰ δὲν προθυμοποιοῦνται νὰ ἀνταποκριθοῦν. Ἀπομένει λοιπὸν στὶς γυναικεῖες ὀργανώσεις καὶ στὶς ἐξωκυβερνητικὲς ὀργανώσεις γενικὰ νὰ ἀναλάβουν τὸ καθήκον αὐτὸ καὶ νὰ μὴν περιοριστοῦν μόνο σὲ θεωρητικὲς συζητήσεις καὶ διαπιστώσεις, ἀλλὰ νὰ ὑποδείξουν τρόπους καὶ νὰ συμβάλουν στὸν ἀγῶνα τῆς ἐπιβολῆς τῶν ἀποφάσεων τῶν διεθνῶν συμβάσεων στὶς χῶρες ποὺ δὲν ἐφαρμόζονται. Πρέπει ἀκόμη οἱ γυναικεῖες ὀργανώσεις νὰ ἀναλάβουν τὸ καθήκον νὰ διαφωτίσουν τὶς γυναῖκες γιὰ τὴ σημασία ποὺ ἔχει ἡ ἐνάσκησις τῶν δικαιωμάτων τους καὶ γιὰ τὴν ὠφέλεια ποὺ θὰ προκύψει καὶ γιὰ τὴ χώρα τους καὶ γιὰ τὶς ἴδιες, ἀπὸ τὴν ἐνεργὸ συμμετοχὴ τους στὴν πολιτικὴ, οἰκονομικὴ καὶ πνευματικὴ ζωὴ. Οἱ γυναικεῖες ὀργανώσεις τῶν Ἀφρικανικῶν καὶ Ἀσιατικῶν χωρῶν τὸ ἔχουν

κατανοήσει και έχουν ιδρύσει σεμινάρια για την πολιτική διαπαιδαγώγηση των γυναικών. Προτάθηκε να μελετηθεί το θέμα αυτό και από την Όμοσπονδία και να ληφθούν αποφάσεις για τη μελλοντική δραστηριότητά της στον τομέα αυτόν.

Κατά τη συζήτηση στην «Έπιτροπή θέσεως της γυναίκας» ή εκπρόσωπος της Όμοσπονδίας κατέθεσε μια δήλωση, με την οποία επισύρει την προσοχή της Έπιτροπής και εκφράζει τη λύπη της σχετικά με τις επιφυλάξεις που αρκετά κράτη διατύπωσαν για το άρθρο 3 της Σύμβασης των δικαιωμάτων της γυναίκας. Ορισμένες από αυτές τις επιφυλάξεις, αφήνοντας στις αρμόδιες διοικητικές αρχές την έκλογή του φύλου των υποψηφίων, εξαφανίζουν κάθε έγγυση για την προώθηση των γυναικών στα δημόσια αξιώματα. Άλλες πάλι τονίζουν, ότι η σύμβαση θα εφαρμοστεί έφ' όσον οι διατάξεις δεν έρχονται σε αντίθεση με διατάξεις της έσωτερικής νομοθεσίας των κρατών που διατύπωσαν τις επιφυλάξεις.

Στο κεφάλαιο των άστικών δικαιωμάτων των γυναικών, ήταν στην ήμερησία διάταξη της Έπιτροπής τα θέματα: α) Προϋποθέσεις και νομικές συνέπειες του διαζυγίου, της ακύρωσης του γάμου και του πραγματικού χωρισμού και β) Η θέση της γυναίκας στο Οικογενειακό Δίκαιο, όπως έμφανίζεται στη νομοθεσία και στην πράξη, και δικαιώματα της γυναίκας στη διαχείριση της κοινής περιουσίας.

Κατά τη συζήτηση διαπιστώθηκε πως σε πολλές χώρες, ανάμεσα στις διατάξεις των άστικών κωδίκων, που καθιστούν μειονεκτική τη θέση της γυναίκας μέσα στην οίκογένεια, υπάρχει ακόμη διαφορά στην εκτίμηση των λόγων διαζυγίου. Σε πολλές χώρες της Δυτ.

Ευρώπης ενώ ή άπλή μοιχεία της συζύγου άρκει για να θεμελιώσει λόγο διαζυγίου εις βάρος της, για το σύζυγο άπαιτείται ή μοιχεία να είναι κατ' έξακολούθησιν. Η ίδια διάκριση υπάρχει και στον ποινικό νόμο για το άδίκημα της μοιχείας. Άνισότητα υπάρχει επίσης κατά τη διανομή της κοινής περιουσίας μετά τη λύση του γάμου, στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των γονέων έναντι των παιδιών τους και σε πολλές άλλες περιπτώσεις.

Η Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Έθνών είχε ζητήσει από την «Έπιτροπή θέσεως της γυναίκας» να μελετήσει και να διατυπώσει σχέδιο διακηρύξεως που θα καταδικάζει κάθε δυσμενή διάκριση, που βασίζεται στο φύλο. Ζητήθηκε ή γνώμη των εκπροσώπων των κυβερνήσεων και των έξωκυβερνητικών όργανισμών. Συζητήθηκε πολύ ή χρησιμότητα μιας τέτοιας διακήρυξης, όταν υπάρχει πλήθος διακηρύξεων, διαμαρτυριών, ψηφισμάτων και συστάσεων που καταδικάζουν την άνισότητα των φύλων σ' όλες τις εκδηλώσεις της (π.χ. μισθούς, εκπαίδευση κλπ.) και παρ' όλα αυτά οι άνισότητες εξακολουθούν να υπάρχουν. Υπάρχει ακόμη και ένα πλήθος χωρών που δεν έπηρεάζονται από τις συστάσεις. Πολλές χώρες δεν έχουν προσχωρήσει στις συμβάσεις. Έπεκράτησε τελικά ή άποψη πως μια νέα διακήρυξη θα ήταν χρησιμη.

Σχετικά σχέδια υπέβαλαν τόσο ή ΔΟΓΝ όσο και ή Πολωνική αντιπροσωπεία. Τέλος, ή Έπιτροπή παίρνοντας υπ' όψη αυτά τα δύο σχέδια, καθώς και άλλες παρατηρήσεις, συνέταξε το παρακάτω σχέδιο διακήρυξης που υπέβαλε για έγκριση στο Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο του ΟΗΕ.

Σχέδιο διακήρυξης του Οικονομικού και Κοινωνικού Συμβουλίου

Το οικονομικό και κοινωνικό Συμβούλιο του Ο.Η.Ε.:

1) Συνιστά στις κυβερνήσεις των κρατών - μελών να λάβουν όλα τα δυνατά μέτρα για την εξασφάλιση ισότητας δικαιωμάτων των συζύγων σε περίπτωση διαζυγίου, ακύρωσεως γάμου ή χωρισμού.

2) Συνιστά για την κατοχύρωση αυτής της ισότητας την εφαρμογή των ακόλουθων αρχών:

α) Να προβλέπεται δυνατότητα συνδιαλλαγής των συζύγων.

β) Το διαζύγιο ή ο χωρισμός των συζύγων να άπαγγέλλονται άποκλειστικά και μόνο από τις αρμόδιες δικαστικές αρχές και να δημοσιεύονται υπό τις προϋποθέσεις που προβλέπει ο νόμος.

γ) Οι δύο σύζυγοι πρέπει να έχουν τα ίδια δικαιώματα, να μπορούν να επικαλούν-

ται τους ίδιους λόγους και να έχουν τα ίδια μέσα για την υπεράσπισή τους στις δίκες διαζυγίου, ακύρωση γάμου ή χωρισμού.

δ) Στις χώρες που ίσχύει ο θεσμός του κατά συναίνεση διαζυγίου, πρέπει να κατοχυρωθεί από το νόμο το δικαίωμα και των δύο συζύγων να δώσουν ή να άρνηθούν την πλήρη και έλεύθερη συναίνεσή τους.

ε) Το συμφέρον των παιδιών είναι το κυριότερο στοιχείο που πρέπει να λαμβάνεται υπ' όψη προκειμένου να ρυθμισθεί το θέμα της έπιμελείας των.

στ) Οι δύο διαζευγμένοι πρέπει να έχουν την ίδια νομική κατάσταση και την ίδια ικανότητα δικαίου μετά το διαζύγιο, την ακύρωση του γάμου ή το χωρισμό.

ζ) Ο άνδρας και ή γυναίκα πρέπει να έχουν τα ίδια δικαιώματα μετά τη λύση του γάμου με θάνατο του ενός.

Τὸ δικαίωμα τῆς γυναίκας στὴν ἐκλογή τῆς ἐργασίας της

Ἡ ΔΟΓΝ πήρε μέρος σὲ μιὰ σύσκεψη τοῦ Διεθνoῦς Γραφείου Ἐργασίας στὴ Γενεύη μὲ θέμα τὴν ἐξέταση τῶν δυσμενῶν διακρίσεων ποὺ ὑπάρχουν σὲ βάρος τῶν γυναικῶν στὸν τομέα τῆς ἐργασίας. Στὴ σύσκεψη αὐτὴ ἡ ΔΟΓΝ πρότεινε νὰ μπεῖ πρὸς μελέτη καὶ τὸ θέμα «Δικαίωμα τῆς ἑγγαμῆς γυναίκας στὴν ἐλεύθερη ἐκλογή καὶ ἄσκηση ἐπαγγέλματος». Ἡ ΔΟΓΝ, γιὰ τὴν πληρέστερη μελέτη τοῦ θέματος, ἐζήτησε ἀπὸ τὰ μέλη της νὰ τὴν ἐνημερώσουν σχετικὰ μὲ τὸ τί ἰσχύει στὴ χώρα τους, ἀπαντώντας σ' ἓνα ἐρωτηματολόγιο ποὺ τοὺς ἀπεύθυνε. Τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐρευνας αὐτῆς ἐκτέθηκε στὸ Συμβούλιο Ἀθηνῶν. Τὸ ἐρωτηματολόγιο περιείχε τὶς ἐξῆς ἐρωτήσεις:

α) Ἡ ἑγγαμῆ γυναίκα ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐξασκήσει ἐπάγγελμα χωρὶς τὴ συγκατάθεση τοῦ συζύγου της;

β) Στὶς περιπτώσεις ποὺ ἀπαιτεῖται ἡ συγκατάθεση, πῶς δίνεται;

γ) Ὁ σύζυγος μπορεῖ ν' ἀντιταχθεῖ στὴν ἐξάσκηση ἐπαγγέλματος ἀπὸ τὴ γυναίκα του; Μὲ ποιό τρόπο ἐκφράζεται ἡ ἄρνησή του καὶ τί συνέπειες ἔχει;

δ) Ὄταν ἡ γυναίκα ἐργάζεται ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ διαθέτει ἐλεύθερα τὰ κέρδη της;

Στὸ ἐρωτηματολόγιο ἀπάντησαν 13 χώρες, δίνοντας τὶς πληροφορίες ποὺ τοὺς ζητήθηκαν καὶ παραθέτοντας σχετικὲς δικαστικὲς ἀποφάσεις. Τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐρευνας, ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ χρησιμοποιηθεῖ γιὰ τὴν ἐξαγωγή συμπερασμάτων γενικότερης σημασίας ἐξ αἰτίας τοῦ μικροῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀπαντήσεων, εἶναι πῶς στὶς περισσότερες ἀπὸ τὶς χώρες ποὺ ἀπάντησαν ἡ γυναίκα ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐξασκεῖ ἐλεύθερο ἐπάγγελμα χωρὶς ἀπὸ τὸ σύζυγό της. Ἡ συγκατάθεσή του δὲν εἶναι ἀναγκαία καὶ εἶναι συνήθως σιωπηρὴ. Στὶς χώρες αὐτὲς περιλαμβάνονται ἡ Πολωνία, ἡ Τσεχοσλοβακία, ἡ Βόρειος Ἰρλανδία, ἡ Καλλιφορνία, ἡ Ἀγγλία καὶ ἡ Ὁλλανδία.

Τὸ ἄρθρο 167 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικα τῆς Ἑλβετίας ἀναγνωρίζει στὴ γυναίκα τὸ δικαίωμα νὰ ἀσκεῖ ἐπάγγελμα ἢ νὰ εἶναι βιομήχανος μὲ τὴ ρητὴ ἢ σιωπηρὴ συναίνεση τοῦ συζύγου της. Ἡ νομολογία, ἐρμηνεύοντας τὴ διάκριση ἀνάμεσα σὲ ρητὴ καὶ σιωπηρὴ συναίνεση, ἀπαιτεῖ ρητὴ γιὰ τὴν ἐγγραφή τῆς γυναίκας στὸν κατάλογο τῶν ἐμπόρων, σιωπηρὴ γιὰ νὰ γίνει ἢ νὰ ἐξακολουθήσει νὰ εἶναι δημόσιος ὑπάλληλος.

Στὸ Βέλγιο καὶ οἱ δυὸ σύζυγοι μποροῦν νὰ ἀσκήσουν ὅποιοδήποτε ἐπάγγελμα χωρὶς ὁ ἓνας νὰ χρειάζεται τὴ συναίνεση τοῦ ἄλλου.

Ὁ Ἀστικὸς Κώδικας τοῦ Ἰσραὴλ ἀναγνωρίζει στὴ γυναίκα τὸ δικαίωμα νὰ ἀσκήσει ἐπάγγελμα ἢ νὰ καταλάβει δημόσια θέση, ἀλλὰ μὲ τὴ συγκατάθεση τοῦ συζύγου, ποὺ χρειάζεται ἐπίσης, ρητὴ ἢ σιωπηρὴ, γιὰ τὴν

ἐγγραφή τῆς γυναίκας στὸν κατάλογο τῶν ἐμπόρων.

Στὴ Ροδεσία φαίνεται ὅτι ἡ γυναίκα μπορεῖ, κατὰ τοὺς νόμους, νὰ ἀσκήσει χωριστὸ ἐπάγγελμα. Καθὼς ὅμως στὴν Ἀφρική ἡ κυριαρχία τοῦ συζύγου εἶναι ἀπόλυτη, αὐτὸς μπορεῖ νὰ ζητήσει καὶ νὰ ἐπιτύχει τὸ διαζύγιο ἂν ἡ γυναίκα ἀσκεῖ ἐπάγγελμα παρὰ τὴ θέλησή του.

Στὴν Ἰταλία δὲν χρειάζεται συγκατάθεση τοῦ συζύγου.

Στὴν Πορτογαλία ἡ νομοθεσία δὲν ἀναγνωρίζει στὴ γυναίκα τὸ δικαίωμα νὰ ἀσκεῖ ἐπάγγελμα χωριστὰ ἀπὸ τὸ σύζυγό της. Μπορεῖ νὰ γίνει ἔμπορος μὲ τὴ συγκατάθεση τοῦ συζύγου της. Μόνο ἡ γυναίκα νομικὸς δὲν ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ τὴν ἄδεια τοῦ συζύγου γιὰ νὰ ἀσκήσει τὸ ἐπάγγελμά της. Ἐκτὸς ὅμως ἀπὸ τὴν μοναδικὴ αὐτὴ ἐξαίρεση, ἡ γυναίκα ἐξακολουθεῖ ἀκόμα νὰ ὑποτάσσεται στὴ θέληση τοῦ συζύγου καὶ δὲν μπορεῖ νὰ ἐνεργήσει χωρὶς τὴν ἄδειά του. Δὲν εἶναι παράξενο, ἀφοῦ ὁ Ἀστικὸς τῆς Κώδικας ἰσχύει ἀπὸ τὸ 1866.

Ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικα, οἱ γυναῖκες στὴ Γαλλία δὲν μπορούσαν νὰ ἀσκήσουν ἐπάγγελμα χωρὶς τὴ συγκατάθεση τοῦ συζύγου. Οἱ νόμοι δὲν περιείχαν γενικὴ διάταξη, ἀλλὰ ὑπῆρχε διατυπωμένη στὸ ἄρθρο 4 τοῦ Ἐμπορικοῦ Κώδικα προκειμένου γιὰ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ἐμπόρου. Μετὰ τὴν εἰσαγωγή τοῦ ἄρθρου 223 τοῦ νέου Ἀστικοῦ Κώδικα ἡ γυναίκα μπορεῖ νὰ ἀσκήσει ἐπάγγελμα χωριστὸ, ἂν ὁ σύζυγος ἀντιτίθεται. Ἄν ἡ ἄρνησή του δὲν εἶναι δικαιολογημένη, ἡ γυναίκα μπορεῖ νὰ καταφύγει στὸ δικαστήριον καὶ νὰ ἐπιτύχει τὴν ἀπαιτούμενη ἄδεια.

Ἡ Ἑλλάδα δὲν ἀπάντησε στὸ ἐρωτηματολόγιο αὐτό. Μπορεῖ ὅμως νὰ σημειωθεῖ ὅτι, παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι στὴν ἐλληνικὴ νομοθεσία δὲν ὑπάρχει διάταξη ποὺ νὰ ἀπαγορεύει στὴ γυναίκα τὴν ἄσκηση ὅποιοιδήποτε ἐπαγγέλματος οὔτε νὰ ἀπαιτεῖ τὴ συναίνεση τοῦ συζύγου, ἐκτὸς ἀπὸ τὸ ἄρθρο 4 τοῦ Ἐμπορικοῦ Κώδικα, ποὺ ἀπαιτεῖ συναίνεση τοῦ συζύγου γιὰ τὴν ἄσκηση χωριστῆς ἐμπορίας, ὁ Ἄρειος Πάγος σὲ μιὰ πρόσφατη ἀπόφασή του, 635)1965, ἐρμηνεύοντας τὸ ἄρθρο 1387 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικα (ὁ ἀνὴρ εἶναι ἡ κεφαλὴ τῆς οἰκογενείας καὶ ἀποφασίζει περὶ παντὸς ὅ,τι ἀφορᾷ τὸν συζυγικὸν βίον), ἐθεώρησε τὴ γυναίκα ὑπαίτια γιὰ σοβαρὸ κλονισμὸ τῆς ἐγγάμου συμβιώσεως γιὰτὶ ἀρνήθηκε νὰ συμμορφωθεῖ μὲ τὴν ἐπιθυμία τοῦ συζύγου καὶ νὰ παραιτηθεῖ ἀπὸ τὴ θέση της σὰν ὑπαλλήλου τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου.

Στὴν ἐρώτηση ποὺ ἀφορᾷ τὶς συνέπειες ποὺ ἔχει ἡ ἄρνηση τοῦ συζύγου νὰ ἀναγνωρίσει στὴ γυναίκα του τὸ δικαίωμα ἐργασίας: Ἡ Πολωνία ἀπαντᾷ πῶς σύμφωνα μὲ τὸ ἄρθρο 24 τοῦ νέου Κώδικα Οἰκογενειακοῦ

Δικαίου, που ψηφίσθηκε στις 24 Φεβρουαρίου 1964 και ίσχυσε από την 1η Ιανουαρίου 1965, οι σύζυγοι αποφασίζουν από κοινού για ό,τι αφορά την οικογένεια και μόνο σε περίπτωση διαφωνίας αποφαίνεται το δικαστήριο, αλλά πολύ σπάνια οι σύζυγοι καταφεύγουν σ' αυτό. Υπήρξαν όμως περιπτώσεις που το θέμα αυτό κρίθηκε σε δίκες διαζυγίου. Σε μια τέτοια δίκη το Ανώτατο Δικαστήριο έκρινε πώς στις οικογένειες που έχουν παιδιά, αν οι γονείς, απασχολημένοι και οι δυο με την εργασία τους, δεν μπορούν να εξασφαλίσουν την προστασία των παιδιών τους, είναι δικαιολογημένη μια κατανομή των υποχρεώσεων, ώστε ο ένας από τους γονείς να αφοσιωθεί στην εργασία του και ο άλλος στην ανατροφή των παιδιών και τις οικιακές εργασίες.

Η Βόρειος Ιρλανδία απαντά πώς η άρνηση του συζύγου είναι απαράδεκτη. Το ίδιο συμβαίνει και στην Αγγλία και την Ολλανδία. Η Ολλανδία αναφέρει και μια ενδιαφέρουσα δικαστική απόφαση, που απέρριψε την άγωγή διαζυγίου ενός δικηγόρου που είχε επικαλεσθεί ότι η γυναίκα του, διευθύντρια Ινστιτούτου καλλονής, άσκούσε επάγγελμα ασυμβίβαστο προς την ιδιότητά του σαν δικηγόρου.

Στο Βέλγιο, ο σύζυγος μπορεί να επιτύχει την απαγόρευση της εργασίας της γυναίκας, αν επικαλεσθεί και αποδείξει ότι η δραστηριότητά της έχει συνέπειες επιβλαβείς για τα συμφέροντα του ίδιου και των παιδιών. Μόνο αν η γυναίκα άσκει δημόσιο λειτουργήμα ή έναντιωση του συζύγου είναι απαράδεκτη.

Στην Τουρκία είναι παραδεκτή η δικαιολογημένη άρνηση του συζύγου. Η γυναίκα όμως μπορεί να επιτύχει την άδεια του Δικαστηρίου, αποδεικνύοντας ότι είναι απαραίτητο να εργάζεται για το συμφέρον της οικογένειας.

Στη Γαλλία ο σύζυγος διατηρεί το δικαίωμα να αντιταχθεί στην άσκηση επαγγέλματος από τη γυναίκα του, αλλά η άρνησή του πρέπει να δικαιολογείται από το συμφέρον της οικογένειας.

Στο ερώτημα αν η γυναίκα μπορεί να διαχειρίζεται ελεύθερα τα κέρδη της, οι περισσότερες απαντήσεις είναι καταφατικές αλλά σε όρισμένες χώρες ισχύουν περιορισμοί του δικαιώματος αυτού.

Στην Πολωνία ισχύει το σύστημα της κοινοκτημοσύνης των αποκτωμένων κατά τη διάρκεια του γάμου. Οι σύζυγοι διαχειρίζονται ο καθένας ελεύθερα το προϊόν της εργασίας του και μόνο όταν πρόκειται να επιχειρήσουν πράξεις που ξεπερνούν τα όρια της καθημερινής διαχείρισης, χρειάζεται η σύμπραξη και των δυο.

Στην Ολλανδία και τη Σουηδία η γυναίκα διαθέτει ελεύθερα τους μισθούς της, αλλά είναι υποχρεωμένη να συμβάλλει στις δαπάνες της οικογένειας. Το ίδιο συμβαίνει και στην Ιταλία.

Στην Πορτογαλία η γυναίκα δεν μπορεί να διαθέσει ελεύθερα το μισθό της.

Στη Γαλλία η γυναίκα, που άσκει χωριστό επάγγελμα, έχει το δικαίωμα να διαχειρίζεται και να διαθέτει ελεύθερα τα κέρδη της κατά τη διάρκεια του γάμου. Στην περίπτωση που οι περιουσιακές σχέσεις των συζύγων διέπονται από το σύστημα της κοινοκτημοσύνης, οι δανειστές του συζύγου μπορούν να ικανοποιηθούν από την ιδιαίτερη περιουσία της συζύγου, αν τα χρέη έγιναν προς το συμφέρον της οικογένειας.

Στην πέμπτη και έκτη ερώτηση:

Σε ποιά άλλα σημεία νομίζετε πως η εργασία της γυναίκας θα μπορούσε ν' άπτελέσει αντικείμενο μελέτης της Όμοσπονδίας και τί θα επιθυμούσατε να κάμει για το θέμα της εργασίας της γυναίκας η Όμοσπονδία, οι περισσότερες χώρες απαντούν πώς επιθυμούν να άγωνισθεί για να επιτύχει την ισότητα δικαιωμάτων των συζύγων σε όλους τους τομείς. Η Έλβετία εύχεται ιδιαίτερα να μελετηθεί το θέμα της μερικής απασχόλησης της γυναίκας που έχει οικογενειακές υποχρεώσεις και θα ήθελε επίσης να προβλεπεται μισθός για τη γυναίκα που εργάζεται στην επιχείρηση του συζύγου.

Και η Γαλλία επιθυμεί την καθιέρωση της μερικής απασχόλησης, την ίδρυση και τον πολλαπλασιασμό των Ιδρυμάτων για τα παιδιά των εργαζομένων και την καθιέρωση ίσης άμοιβης για ίση εργασία. Σε ό,τι αφορά τις δημόσιες υπηρεσίες, η Γαλλία εύχεται την προώθηση των γυναικών επί ίσοις όροις και στις ανώτερες βαθμίδες της υπαλληλικής Ιεραρχίας.

Η έρευνα αυτή της Όμοσπονδίας ήταν ένα είδος εισαγωγής στις εργασίες ενός σεμιναρίου που η Όμοσπονδία όργάνωσε στη Λωζάννη τον Σεπτέμβριο του 1965 και άσχολήθηκε αποκλειστικά με το θέμα της εργασίας της γυναίκας. Και δίνει πληροφορίες χρήσιμες από άποψη συγκριτικού δικαίου. Στην ήμερησία διάταξη του σεμιναρίου γράφτηκε και το θέμα της μερικής απασχόλησης της μητέρας, αν και με πολλούς ένδοξασμούς, γιατί ένα μεγάλο μέρος από τις οργανώσεις που ανήκουν στην Όμοσπονδία δεν συμφωνούν για την επμδίωξή της, όταν η γυναίκα βρίσκεται ακόμη στο στάδιο που άγωνίζεται για να κατακτήσει και σταθεροποιήσει τη θέση της στην οικονομική ζωή. Για το λόγο αυτό άπαλείφθηκε την τελευταία στιγμή από την ήμερησία διάταξη της 48ης και της 49ης συνόδου του Δ.Γ.Ε. ενώ άρχικά είχε περιληφθεί και στις δυο.

Το θέμα της εργασίας της γυναίκας έκλεισε με την ανακοίνωση της δικηγόρου Άθηνων Κας Παρασκευής Στεφανίδου - Ντίνου επί του Έλληνικού Σχεδίου Κωδικοποίησης του Οικογενειακού Δικαίου και των διατάξεων που άφορούν την εργασία της γυναίκας και του παιδιού.

Νέα νομοθετήματα οικογενειακού δικαίου

Πρὶν ἀπὸ τὶς ἀνακοινώσεις ἐπὶ τῶν νέων νομοθετικῶν διατάξεων Οἰκογενειακοῦ Δικαίου ἡ Πρόεδρος κ. Μ. Τόλμαν ἀνήγγειλε ὅτι ἡ Ὀμοσπονδία ἴδρυσε στὸ Παρίσι τὸ «Κέντρο Συγκριτικοῦ Δικαίου καὶ Νομολογίας». Σκοπὸς του εἶναι νὰ συγκεντρῶνει καὶ νὰ ἔχει στὴ διάθεση Δικηγόρων, Δικαστῶν, Καθηγητῶν τοῦ Δικαίου, μελῶν τῶν νομοπαρασκευαστικῶν ἐπιτροπῶν καὶ ὁποιουδήποτε ἄλλου ἐνδιαφερομένου, ὅλες τὶς νέες νομοθετικὲς διατάξεις καὶ τὰ κείμενα οἰκογενειακοῦ δικαίου ποὺ θεσπίζονται στὶς διάφορες χώρες, καθὼς καὶ διατάξεις Ἑργατικοῦ καὶ Ποινικοῦ Δικαίου, ποὺ κατὰ ὁποιοδήποτε τρόπο ἀναφέρονται στὴ γυναίκα καὶ τὸ παιδί. Πρὸς τὸ σκοπὸ αὐτὸ ἡ Ὀμοσπονδία καλεῖ τὰ μέλη της νὰ τῆς ἀποστέλλουν κάθε σχετικὸ κείμενο νόμου μόλις δημοσιευθεῖ, καὶ ἀκόμη κάθε σχέδιο νόμου ποὺ καταρτίζεται καὶ ὑποβάλλεται στὰ Νομοθετικὰ Σώματα, καθὼς καὶ τὶς ἐνδιαφέρουσες δικαστικὲς ἀποφάσεις σχετικὰ μὲ τὰ ἀνωτέρω θέματα.

Ἡ δις Denise Boulay, Δικαστὴς στὸ Πρωτοδικεῖο τοῦ Chateau sur Marne παρουσίασε τὰ κυριότερα σημεῖα τοῦ νόμου «Περὶ ἐπιτροπείας καὶ χειραφείας ἀνηλίκων», ποὺ ψηφίσθηκε στὴ Γαλλία στὶς 14 Δεκεμβρίου 1964. Μὲ τὸ νόμο αὐτὸ δὲν ἐπέρχεται ἀπλῶς μιὰ τροποποίηση τῶν διατάξεων ποὺ ἴσχυαν προηγουμένως, ἀλλὰ γίνεται μιὰ πλήρης μεταρρύθμιση, ἰδιαίτερα σὲ ὅ,τι ἀφορᾶ τὴ διαχείριση καὶ τὴ διάθεση τῆς περιουσίας τοῦ ἀνηλίκου, καὶ εἰσάγονται νέοι θεσμοί.

Μὲ τὸ νέο νόμο καταργεῖται ἡ μορφή τῆς ἐπιτροπείας ὅπως ἐμφανιζόταν στὴν προῖσχύουσα νομοθεσία γίνεται πλήρης διαχωρισμὸς τῶν διατάξεων ποὺ ἀφοροῦν τὴν κυρίως ἐπιμέλεια τοῦ παιδιοῦ καὶ ἐκείνων ποὺ ἀφοροῦν τὴν περιουσιακὴ του κατάσταση.

Τὸ πρῶτο σκέλος, ἡ «ἐπιμέλεια τοῦ προσώπου τοῦ τέκνου», ρυθμίζεται ἀπὸ τὶς διατάξεις ποὺ ἀφοροῦν τὴν πατρικὴ ἐξουσία, ἢ ὅτι ἔχει ἀπομείνει ἀπὸ τὴν πατρικὴ ἐξουσία καὶ δὲν ἔχει θιγεῖ ἀπὸ τὸ νέο νόμο ποὺ ἀσχολεῖται εἰδικὰ μὲ τὸ δεύτερο, τὴν διαχείριση τῆς περιουσίας τοῦ ἀνηλίκου καὶ τὴν νομικὴ του κατάσταση ἐν σχέσει πρὸς τὴ διαχείριση αὐτή.

Γιὰ τὴ ρύθμιση τοῦ θέματος αὐτοῦ, ὁ νέος θεσμὸς δημιουργεῖ τρεῖς διαφορετικὲς καταστάσεις ἐπιτροπείας ἀνηλίκων:

α) Τὴν ἀπλὴ νόμιμη διαχείριση ποὺ ἀφορᾶ τὸ νόμιμο παιδί, ποὺ ζεῖ κανονικὰ μὲ τοὺς δυὸ γονεῖς του, ποὺ ἀσκοῦν ἀπὸ κοινοῦ τὴν πατρικὴ ἐξουσία.

β) Τὴ διαχείριση ὑπὸ δικαστικὸ ἔλεγχο, ποὺ τίθεται σὲ λειτουργία προκειμένου γιὰ

νόμιμα παιδιὰ μετὰ τὸ θάνατο τοῦ ἑνὸς ἀπὸ τοὺς γονεῖς ἢ ὅταν οἱ γονεῖς διαζευχθοῦν ἢ ἀκυρωθεῖ ὁ γάμος τους, καὶ στὴν περίπτωση ἐξωγάμων, ποὺ ἔχουν ἀναγνωρισθεῖ ἀπὸ τὸν ἕνα ἢ καὶ τοὺς δυὸ γονεῖς.

γ) Τέλος, τὴν κυρίως ἐπιτροπεία ποὺ λειτουργεῖ ὅταν καὶ οἱ δυὸ γονεῖς τῶν νόμιμων παιδιῶν ἔχουν πεθάνει ἢ, πράγμα ποὺ ἀπὸ ἀποψη νομικῶν συνεπειῶν εἶναι τὸ ἴδιο, ἔχουν ἐκπέσει ἀπὸ τὴν πατρικὴ ἐξουσία. Ὑπὸ ἐπιτροπεία, στὴν καθαρὴ τῆς μορφῆς, εἶναι καὶ τὰ ἐξώγαμα ποὺ δὲν ἔχουν ἀναγνωρισθεῖ.

Μὲ τὸ νέο αὐτὸ νόμο εἰσάγονται δυὸ σοβαρότατες καινοτομίες: α) ἐξομοιώνονται τὰ νόμιμα παιδιὰ μὲ τὰ ἐξώγαμα ἀπὸ τὴν ἀποψη ἐπιτροπείας καὶ β) εἰσάγεται ὁ θεσμὸς τοῦ Ἐπιτροπικοῦ Δικαστῆ, ποὺ στὴν καθεμιά ἀπὸ τὶς μορφές τῆς ἐπιτροπείας ἔχει διαφορετικὰ καθήκοντα καὶ ἀρμοδιότητα.

Στὴν πρώτη μορφή τῆς ἀπλῆς διαχείρισης τῶν γονέων ἐπεμβαίνει μόνο σὲ περίπτωσι ποὺ οἱ γονεῖς δὲν συμφωνοῦν, προκειμένου νὰ ἐκποιήσουν περιουσιακὰ στοιχεῖα τοῦ ἀνηλίκου.

Στὴ δεύτερη μορφή διαχείρισης, ἡ ἀρμοδιότητα τοῦ ἐπιτροπικοῦ Δικαστῆ εἶναι εὐρύτερη. Ἡ ἄδεια του ἀπαιτεῖται γιὰ νὰ ἐπιχειρηθεῖ ὁποιαδήποτε διαχειριστικὴ πράξη.

Στὴν τρίτη μορφή, τὴν κυρίως ἐπιτροπεία, κάνει τὴν ἐμφάνισή του τὸ Συγγενικὸ Συμβούλιο, ποὺ προεδρεύεται ἀπὸ τὸν ἐπιτροπικὸ Δικαστῆ. Τὸ Συγγενικὸ Συμβούλιο διορίζει τὸν ἐπίτροπο, ἔχει γενικὴ ἐξουσία σὲ ὅ,τι ἀφορᾶ τὴ συντήρηση καὶ τὴν ἀνατροφή τοῦ παιδιοῦ καὶ προσδιορίζει τὸ ποσὸν ποὺ θὰ δαπανᾶται γιὰ τὴ διατροφή του.

Χωρὶς τὴν ἄδεια τοῦ Συγγενικοῦ Συμβουλίου ὁ Ἐπίτροπος δὲν μπορεῖ νὰ ἐκποιήσῃ τὴν ἀκίνητη περιουσία τοῦ ἀνηλίκου οὔτε τὶς κινητὲς ἀξίες ποὺ ἐξομοιώνονται πρὸς τὰ ἀκίνητα.

Ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ νέου νόμου ὁ ἐπιτροπικὸς Δικαστὴς ἔχει ἀρμοδιότητα πολὺ εὐρύτερη καὶ πολὺ πιὸ σημαντικὴ ἀπὸ τὴν ἀρμοδιότητα ποὺ εἶχε στὸ παρελθὸν τὸ Δικαστήριον σὰν προστάτης τῶν συμφερόντων τοῦ ἀνηλίκου.

Μὲ τὸ νέο νόμο τροποποιήθηκαν καὶ οἱ διατάξεις περὶ χειραφείας ἀνηλίκων, ποὺ γίνεται μὲ δήλωση καὶ τῶν δυὸ γονέων καὶ ἐπικυρώνεται ἀπὸ τὸν ἐπιτροπικὸ δικαστῆ.

Ὁ νέος νόμος ἐτοποθέτησε στὴ σωστὴ του βάση τὸ θέμα τῆς ἐπικρατείας τῶν ἀνηλίκων καὶ μὲ τὸ θεσμὸ τοῦ ἐπιτροπικοῦ δικαστῆ ἐξασφάλισε τὴν ὑπὸ τὸν ἄμεσο ἔλεγχο τῆς πολιτείας προστασία τῶν δικαιωμάτων τῶν ἀνηλίκων.

Ὁ Νέος Κώδικας Οἰκογενειακοῦ Δικαίου τῆς Πολωνίας

Στὴν Πολωνία ἴσχυσε ἀπὸ τὴν 1η Ἰανουαρίου 1965 ὁ νέος Κώδικας τῆς Οἰκογενείας καὶ τῆς Ἐπιτροπείας, πού ψηφίσθηκε στὶς 25 Φεβρουαρίου 1964. Στὴν ἐπεξεργασία τοῦ νέου Κώδικα συνεργάσθηκε τὸ Τμῆμα Νομικῶν τῆς Ἐνώσεως Πολωνίδων Γυναικῶν, πού ἀποτελεῖ μέλος τῆς Ὀμοσπονδίας, καὶ συνέβαλε σημαντικὰ στὴ διαμόρφωση τοῦ νέου νομοθετήματος, μὲ προτάσεις καὶ ὑποδείξεις πού υἱοθετήθηκαν ὅλες ἀπὸ τὴ συντακτικὴ ἐπιτροπὴ.

Ὁ νέος Πολωνικὸς Κώδικας, πού μπορεῖ νὰ θεωρηθεῖ σὰν πρότυπο Κώδικα Οἰκογενειακοῦ Δικαίου, βασίζεται σὲ δυὸ θεμελιώδεις ἀρχές πού εἶναι μαζὶ καὶ ἀντικειμενικοὶ σκοποί. Στὴ σταθερότητα τῆς οἰκογένειας καὶ τὸ συμφέρον τῶν παιδιῶν.

Ἀνεβάζει τὸ ἐλάχιστο ὄριο ἡλικίας γιὰ τὴ

σύναψη γάμου στὰ 21 χρόνια γιὰ τὸν ἄνδρα καὶ στὰ 18 γιὰ τὴ γυναίκα.

Καθιερώνει ἀπόλυτη ἰσότητα δικαιωμάτων καὶ ὑποχρεώσεων τῶν συζύγων, τόσο στὶς μεταξὺ τους προσωπικὲς καὶ περιουσιακὲς σχέσεις ὅσο καὶ σὲ ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν ἐπιμέλεια καὶ ἀνατροφή τῶν παιδιῶν.

Ἡ γυναίκα μπορεῖ νὰ διατηρήσει τὸ οἰκογενειακό της ἐπώνυμο ἢ νὰ πάρῃ τοῦ συζύγου, ἢ νὰ προσθέσει τὸ ἐπώνυμο τοῦ συζύγου στὸ δικό της.

Ὑποχρεωτικὸ περιουσιακὸ σύστημα εἶναι τῆς κοινοκτημοσύνης τῶν ἀποκτωμένων κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ γάμου.

Καθιερώνεται ἀμοιβαῖο δικαίωμα καὶ ὑποχρέωση διατροφῆς τῶν συζύγων, ἰσότητα στοὺς λόγους καὶ τὰ ἀποτελέσματα τοῦ διαζυγίου.

Τὸ Ἑλληνικὸ Σχέδιο Νόμου περὶ Τροποποιήσεως τῶν Διατάξεων περὶ Υἱοθεσίας

Ἡ Δικηγόρος Ἀθηνῶν Κα Ἀγνή Ρουσοπούλου ἀνακοίνωσε στὸ Συμβούλιο τὸ νέο σχέδιο νόμου πού ἐκπονήθηκε ἀπὸ τὴν ἐπιτροπὴ πού συνέστησε τὸ ὑπουργεῖο Δικαιοσύνης, στὴν ὁποία συμμετεῖχαν Καθηγητὲς τοῦ Δικαίου, Δικαστὲς, Δικηγόροι, ἐκπρόσωποι τῶν κοινωνικῶν λειτουργῶν καὶ ἐκπρόσωποι τῆς Ἐνώσεως Ἑλληνίδων Νομικῶν.

Ἡ ὁμιλήτρια ὕστερ' ἀπὸ σύντομη ἐπισκόπηση τῆς ἰσχύουσας νομοθεσίας καὶ ἀναδρομὴ στὶς προηγούμενες ἀπόπειρες γιὰ τὴν τροποποίησίν της, ὅταν κατὰ τὰ ἔτη 1952-1957 οἱ πολυάριθμες υἱοθεσίες Ἑλληνοπαίδων ἀπὸ ἀλλοδαπούς εἶχαν διεγείρει τὸ ἐνδιαφέρον τῆς κοινῆς γνώμης γιὰ τὸ θεσμὸ τῆς υἱοθεσίας, ἀνέπτυξε τὶς καινοτομίες πού προτείνονται μὲ τὸ νέο σχέδιο νόμου, μὲ τὸ ὁποῖο ἐπιχειρεῖται ἡ διόρθωση τῶν κακῶς κειμένων τοῦ Ἀστικοῦ μας Κώδικα, χωρὶς νὰ θίγονται οἱ σχετικὲς διατάξεις του, ἀφοῦ οἱ προτεινόμενες μεταρρυθμίσεις ἀφοροῦν τὴν υἱοθεσία τῶν μέχρι 18 ἐτῶν ἀνηλίκων.

Μὲ τὸ νομοσχέδιο εἰσάγεται ἡ ἀρχὴ ὅτι ἡ υἱοθεσία δὲν ἐπιτρέπεται παρὰ μόνον ἂν ἔχει σκοπὸ τὸ συμφέρον τοῦ ἀνηλίκου. Ἔτσι, ὁ νόμος, εὐθὺς ἀπὸ τὴν ἀρχή, καταργεῖ τὴν παλιὰ ἀντίληψη, κατὰ τὴν ὁποία ἡ υἱοθεσία ἀπέβλεπε στὸ νὰ διατηρηθεῖ τὸ ὄνομα τῆς οἰκογένειας καὶ νὰ γηροκομηθοῦν οἱ ἄτεκνοι θετοὶ γονεῖς.

Ἡ πρώτη καὶ σημαντικότερη καινοτομία τοῦ νομοσχεδίου, εἶναι ὅτι ὑποβιβάζει τὸ ὄριο ἡλικίας τῶν υἱοθετούμενων ἀπὸ τὰ 50 στὰ 35 χρόνια καὶ ἐπιτρέπει σὲ ἐξαιρετικὲς πε-

ριπτώσεις τὴν υἱοθεσία καὶ σὲ νεώτερους ἀκόμη γονεῖς, ὅπως π.χ. ὅταν ὁ κάτω τῶν 35 ἐτῶν σύζυγος θέλει νὰ υἱοθετήσῃ τὸ θετὸ τέκνο τοῦ ἄλλου.

Διατηρεῖται σὰν προϋπόθεση τῆς υἱοθεσίας ἡ ἔλλειψη νομίμων παιδιῶν τοῦ υἱοθετούντος. Κατ' ἐξαιρέσιν, ὅμως, γιὰ πολὺ σοβαροὺς λόγους, ἐπιτρέπεται ἡ παρέκκλιση ἀπὸ τὴν ἀρχὴ αὐτή.

Ἄλλη σημαντικὴ μεταρρύθμιση εἶναι ὅτι ἐπιτρέπεται ἡ διαδοχικὴ υἱοθεσία δυὸ ἢ περισσότερων παιδιῶν.

Ἀπαγορεύεται ἡ νέα υἱοθεσία τοῦ ἴδιου παιδιοῦ ἀπὸ ἄλλους θετοὺς γονεῖς καὶ ἐν ὄσῳ ζοῦν οἱ θετοὶ γονεῖς.

Ἐπιτρέπεται ἡ υἱοθεσία τῶν ἐξωγάμων ἀπὸ τὸν φυσικὸ πατέρα τους. Ἡ διάταξη αὐτὴ εἶναι ἀπόλυτα συνεπὴς πρὸς τὴ γενικὴ ἀρχὴ τοῦ νόμου, ὅτι ἡ υἱοθεσία ἐπιτρέπεται πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ παιδιοῦ, ἐφ' ὅσον ἡ υἱοθεσία ἐξασφαλίζει στὸ παιδί νομικὴ κατάσταση καλύτερη ἀπὸ τὴν ἐκουσίαν ἀναγνώριση.

Διατηρεῖται ἡ διαφορὰ ἡλικίας τῶν 18 ἐτῶν ἀνάμεσα στὸν υἱοθετούμενο καὶ τὸν υἱοθετοῦντα καὶ πάλι ὅμως γιὰ ὅλως ἐξαιρετικούς λόγους, μπορεῖ νὰ ἐπιτραπῇ ἡ υἱοθεσία ὅταν ἡ διαφορὰ αὐτὴ εἶναι τουλάχιστο 15 χρόνια.

Ἡ συναίνεση τοῦ συζύγου γιὰ τὴν υἱοθεσία ὑπὸ ἐγγάμου ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι ἀπαραίτητη.

Στὸ κεφάλαιο τῆς διαδικασίας τῆς υἱοθεσίας, τὸ σχέδιο νόμου ἀναγνωρίζει κατὰ τρόπο ἐπίσημο τὴν ἐργασία τῶν κοινωνικῶν λει-

τουργών και απαιτεί τη σύμπραξή τους στην υιοθεσία.

Άλλη σημαντική καινοτομία κατά τη διαδικασία, είναι ότι αναγνωρίζεται η μυστικότητα της υιοθεσίας. Το Δικαστήριο μπορεί να πάρει τα κατάλληλα μέτρα για την τήρηση της μυστικότητας.

Άλλη θεμελιώδης διάταξη του νομοσχεδίου είναι ότι η συναίνεση των γονέων στην υιοθεσία δεν μπορεί να δοθεί πριν περάσουν τρεις μήνες από τη γέννηση του παιδιού.

Ός προς τα αποτελέσματα της υιοθεσίας εισάγεται ο θεσμός της αποκοπής του θετού παιδιού από τη φυσική του οικογένεια.

Το νομοσχέδιο περιέχει ειδικές διατάξεις για την υιοθεσία Έλληνοπαίδων από άλλοδαπούς, την οποία εξαρτά από τη διενέργεια έπισταμένης έρευνας από κοινωνικούς λειτουργούς. Περιέχει επίσης ποινικές διατάξεις και προβλέπει αυστηρές ποινές για όσους υιοθετούν ένα παιδί με το σκοπό να έκμεταλλευθούν την εργασία του ή να το προαγάγουν σε πορνεία, για όσους μεσολαβούν σε υιοθεσίες με σκοπό το κέρδος, και για τους γονείς που πουλούν τα παιδιά τους στους θετούς.

Το νομοσχέδιο σε σύγκριση με το ισχύον σήμερα δίκαιο της υιοθεσίας, αποτελεί άσφαλώς μιὰ σημαντική πρόοδο και έκσυγχρονισμό του άστικού δικαίου σε ένα σημαντικό κεφάλαιό του.

"Άλλα θέματα

Η μόνιμη έπιτροπή «Ένοποιήσεως του Οικογενειακού Δικαίου», που συγκροτήθηκε υπό την προεδρία της Κας Ρουσοπούλου, συνήλθε σε μιὰ πρώτη σύσκεψη και έθεσε τις βάσεις έπεξεργασίας του πρώτου θέματος, που κατά την έπιθυμία που εξέφρασε η Ένωση Έλληνίδων Νομικών ήταν ο θεσμός της υιοθεσίας.

Στα πλαίσια των εργασιών του Συνεδρίου δόθηκαν δυο ενδιαφέρουσες διαλέξεις:

1) Της Κας Marlise - Ernst - Hennion με θέμα «Το 1965 έτος Διεθνούς Συνεργασίας και ο ρόλος του Δικαίου στη Διεθνή Συνεργασία» και της Κας Άλίκης Γιωτοπούλου - Μαραγκοπούλου με θέμα «Η γυναίκα στην πολιτική ζωή».

Η τελευταία μέρα των εργασιών του Συνεδρίου αφιερώθηκε στη μελέτη των προβλημάτων του τρίτου κόσμου.

Αποφασίσθηκε η συμμετοχή της Όμοσπονδίας στον έορτασμό του 1968 «Διεθνούς Έτους Δικαιωμάτων του Άνθρώπου».

Όρίσθηκε τόπος του Συμβουλίου του 1966 ή Γαλλία.

Αποφασίσθηκε το προσεχές Συνέδριο της Όμοσπονδίας, που σύμφωνα με την απόφαση του Συνεδρίου της Μπολώνια του έτους 1964 να συζητήσει το θέμα: «Η προστασία της Οικογένειας από το Ποινικό Δίκαιο».